T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/82
KARAR NO : 2019/141
KARAR TR: 25.02.2019

ÖZET : 12.10.1987 yılında Yüksek Askeri Şura Kararıyla görevden ilişiği kesilen davacının, 926 sayılı Kanunun geçici 32. maddesi uyarınca hak kazandığı aylığından 01.04.2012-31.07.2013 tarihleri arası dönemde kendisine ödenen tutarın borç çıkarılmasına ilişkin, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Ödemeler Daire Başkanlığı işleminin iptali ve tahsil edilen miktarın tazminiistemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : İ.K,
Vekili : Av. M.K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. E.Y.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin 1983-1984 öğretim dönemin sonunda aday astsubay eğitimini tamamlayarak, 1984 yılında Kara Kuvvetleri Komutanlığında göreve başladığını, 12.10.1987 tarihinde ise YAŞ kararıyla TSK'dan ilişiğinin kesildiğini, 6191 sayılı Kanun ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 32. madde hükümleri gereğince haklarının iadesi için yasal süresinde Milli Savunma Bakanlığı'na başvurulduğunu, Milli Savunma Bakanlığı tarafından başvurusunun haksız olarak reddedildiğini, ancak 21.03.2012 tarihli yazı ile bu ret kararının geri alındığını; Milli Savunma Bakanlığı'nın başvuruyu kabul etmesi nedeniyle davalı İdare tarafından aylık bağlandığını; bağlanan aylıklardan davalı İdarenin 05.04.2013 tarihli yazısı ile haberdar olduğunu; yazıda belirtildiği üzere 01.04.2012 tarihi itibariyle aylık bağlama işleminin gerçekleştirildiğini; 2013 yılı Nisan ayında, 01.04.2012 tarihine kadar birikmiş aylıkların kendisine ödendiğini; 2013 Nisan ayından sonraki maaşları almaya devam ederken, 27.01.2014 tarih ve SGK Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Ödemeler Daire Başkanlığının yazısı ile sigortalı hizmetinden 07.10.2013 tarihinde ayrılması gerektiği belirtilerek, 31.07.2013 tarihleri arasında aylıkların toplamı olan 31.526,21-TL'nin yersiz ödendiğinden bahisle borç çıkarıldığını; 01.11.2013-28.02.2014 tarihleri arasında aylık tutarı olan 6.394,49-TL'nin borca mahsup edildiğini; bunun üzerine 18.03.2014 tarihinde idareye başvurduğunu, idareden herhangi bir cevap verilmediğini ileri sürerek; davalı idareişleminin iptali ile 6.394,49-TL'nın tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 1. İDARE MAHKEMESİ: 3.2016 gün ve E:2014/1582, K:2016/622 sayı ile, davanın 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, söz konusu Kanunun 96. maddesinin ve buna ilişkin Yönetmeliğin uygulanması suretiyle davacı adına geriye doğru borç çıkarma işleminin tesis edildiği anlaşılmakla; 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan iş bu uyuşmazlığın çözümünün 101. madde hükmü uyarınca iş mahkemelerinin görevinde olduğu gerekçesiyle, mahkemelerinin görevsizliğine, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1 -a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 3. İŞ MAHKEMESİ: 10.2018 gün ve E:2016/402, K:2018/402 sayı ile,dosyadaki tüm bilgi ve belgeler ile alınan bilirkişi raporuna itibar olunarak davada, taraflar arasındaki hukuki uyuşmazlığın çözümünde 506 veya 5510 sayılı Kanunun uygulama yeri bulunmadığından, sözü edilen 134 ve 101'inci madde hükümlerine göre sınırlı yetki ile donatılmış iş mahkemelerinin görevli olmadığı, bu tür davaların idari yargının görev alanı içerisinde yer aldığı anlaşılmakla, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25.02.2019 günlü

toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada idari yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın Uyuşmazlığın 5335 sayılı Kanunun 30. maddesi uygulamasından kaynaklandığı dolayısıyla davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 12.10.1987 yılında Yüksek Askeri Şura Kararıyla görevden ilişiği kesilen davacının, 926 sayılı Kanunun geçici 32. maddesi uyarınca hak kazandığı aylığından 01.04.2012-31.07.2013 tarihleri arası dönemde kendisine ödenen 31.526,21TL tutarın borç çıkarılmasına ilişkin, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Ödemeler Daire Başkanlığı'nın 27.01.2014 tarih ve 16760878/65.665.020.0 sayılı işleminin iptali ve tahsil edilen 6.394,48-TL'nin tazminiistemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; 5434 sayılı Kanun kapsamında bağlanmış emeklilik aylığını kesen Kurum işleminin iptali ile emeklilik aylıklarından yapılan kesintilerin iadesine ilişkin olup; Kara Kuvvetleri Komutanlığında Astsubay Kıdemli çavuş olarak görev yapmakta iken 13.10.1987 tarihinde sicilen görevinden ayrılan, bilahare 6191 sayılı kanun ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 32. madde ile getirilen düzenleme uyarınca Kara Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevi esas alınarak 01.04.2012 tarihinden itibaren emekli aylığı bağlanan, ancak 506 sayılı Kanuna tabii çalışmalarının aylık bağlandığı tarihte devam ettiğinin anlaşılması nedeniyle, 1.4.2012 tarihinden başlatılmak üzere bağlanan emeklilik aylığının durdurularak, işten ayrıldığı tarihi takiben yeniden bağlandığı, bu tarihe kadar yapılmış olan 5434 sayılı Yasa kapsamındaki emeklilik aylığı ödemelerinin iadesinin istendiği anlaşılmaktadır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir, Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi

sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan ve 5434 sayılı Kanun uyarınca , astsubay sınıf okulundayken ve atandığı dönemden ilişiğinin kesildiği döneme kadardavalı Kurum ile iştirakçiliği sağlanan davacının, aylıklarının yersiz ödendiğinden bahisle borç çıkarılmasına ilişkindava konusu işlemin iptali istemiyle açtığıdavanın, görüm ve çözümünün idari yargı yeri olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 1. İdare Mahkemesince verilen 9.3.2016 gün ve E:2014/1582, K:2016/622 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 1. İdare Mahkemesince verilen 9.3.2016 gün ve E:2014/1582, K:2016/622 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.02.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ